

תורת אביגדור

הגאון ר' אביגדור מילר זצ"ל

פרשת יתרו תשפ"ד

מעמד הנצח - רבבות אלפי ישראל

תוכן

א' - אמת במספרים / א

ב' - נאמנות במספרים / ג

ג' - כוחנו במספרינו / ו

לא ראו אותו. בחייו של וושינגטון, אף אדם בפולין לא שמע עליו. באפריקה גם כן לא הכירו אותו.

אפילו היום, אם תבקרו באפריקה תגלו שהם מעולם לא שמעו עליו! בפולין גם כן לא שמעו עליו. אמנם באמריקה עדיין מדברים עליו קצת, אבל במדינות אחרות בעולם - מי בכלל שמע על אדם בשם ג'ורג' וושינגטון? לאנשי סין אין שום מסורת אודותיו. ביפן גם כן לא שמעו עליו, וכך גם ההינדים בהודו.

לעומת זאת, אם ישאלו אתכם, "כמה אנשים היו נוכחים במעמד הר סיני?" התשובה היא שלפחות שני מיליון היו שם. התורה מזכירה שש מאות אלף גברים בגילאים 20-60, והיו גם צעירים מתחת לגיל 20 ומבוגרים מעל גיל 60, וזה מלבד הנשים, שמנו לפחות מיליון! כלומר, מיליונים מהסבים שלנו, האלטער-זידעס והאלטער-בובעס שלנו, עמדו יחד למרגלות הר סיני ושמעו את קולו של ה' האומר: "אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֵיךָ" (שמות כ, ב). אז אם אתם מאמינים בג'ורג' וושינגטון, בוודאי שאתם מאמינים במעמד הר סיני.

כולי עלמא מודו

לא מדובר באירוע צדדי ובלתי-ידוע שהתרחש אי שם, וכמו שכתוב: "לא מראש בַּסֶּתֶר דְּבִרְתִּי" (ישעיה מח, טז). עם ישראל כולו היה עד לנתינת התורה. זה לא היה משהו סודי.

ולא רק אנחנו אומרים את זה. כל המוסלמים מאמינים שה' נתן לנו את התורה בהר סיני. אין על זה שום וויכוח. זה כתוב בספריהם. וכך גם הנוצרים. כל

א' - אמת במספרים

מי מכיר את ג'ורג' וושינגטון?

פעם נכחתי במעמד שבו אחד מראשי הישיבות, שעוד הגיע מאירופה, מסר שיחה בפני קבוצה של בחורים אמריקאים. היה זה לפני שנים רבות. אני הייתי אז איש צעיר, ועמדתי שם והקשבתי לשיחה.

לאחר סיום השיחה, היה זמן של שאלות ותשובות. הבחורים שאלו את הראש ישיבה כל מיני שאלות בענייני אמונה והשקפת התורה. אני זוכר כיצד אחד הבחורים האמריקאיים שאל כך: "האם ניתן להוכיח מה ארע בימי קדם? מה ההוכחה שהיה אי פעם מעמד הר סיני?"

אז הראש ישיבה פנה אליו ושאל אותו: "אמור לי, האם אתה מאמין שהיה פעם אדם בשם ג'ורג' וושינגטון?"

"כן", השיב הבחור.

"האם ראית אותו אי פעם?" כך שאל הראש ישיבה.

"לא, מעולם לא ראיתי אותו".

"האם ראית מישהו שראה אותו?"

"לא".

וושינגטון באפריקה וסין

הוא אף פעם לא ראה את ג'ורג' וושינגטון, וגם לא ראה מישהו שראה אותו. למען האמת, לא רבים הם אלה שראו את האיש. כמה אנשים כבר ראו אותו בחייו? אולי 10,000, לכל היותר. מיליון איש בוודאי

רבה. מוחמד היה צועד יחד עם צבאו אל תוך העיר ומכריז: "או שתאמינו שמן השמים דיברו אתי, או שאשמיד אתכם באש וחרב". כל מי שהלך לישון מוקדם באותו ערב, גילה בבוקר שמעתה ואילך הוא מוסלמי. הוא יצא לרחוב וראה מודעות המכריזות שמעתה כולם מוסלמים. כך הפיץ מוחמד את משנתו - בעזרת חרב חדה.

עוד פייק ניוז!

והנצרות? אותו רעיון. 'אותו האיש' ואפילו תלמידיו, מעולם לא טענו שה' דיבר אתו בנוכחות ההמונים. שוב ושוב הוא ניצב בפני אנשים שלא האמינו בו, אך הוא מעולם לא עשה ניסים בפני ההמונים.

מעולם לא נכח אדם ביקורתי באחד מאותם 'מעמדים ניסיים' שעליהם סיפר. חכמינו ז"ל לא נכחו באף אחד מהם. הוא תמיד היה ממתין עד שהם יעזבו. יש לי בבית מחברת עם ציטוטים מה'ברית החדשה' - אדם גדול התיר לי לקרוא את הספר הזה, וכתבתי לעצמי מספר ציטוטים רלוונטיים. כתוב שם, שבכל פעם שביקשו ממנו אות או מופת, הוא השיב: "לא! אתם כופרים!" אבל אז, בפרק הבא, כשנכחו במקום רק הנבערים חסרי הדעת, אז הוא הראה את אותותיו. כתוב שם שהוא יצא מקברו. הוא זכה לתחיית המתים. ומי היה שם כדי להעיד על כך? שתי נשים קלות דעת. עדים מהסוג ה'טוב' ביותר.

המלכים מתנצרים

כיצד פשטה הדת הנוצרית ברחבי אירופה? כשהמיסיונרים הגיעו בתחילה לאירופה על מנת לגייר אנשים לנצרות, הם לא התעסקו עם ההמונים, שהיו עדרים של אנשים צייתנים ללא כל זכות להביע עמדה. המיסיונרים ניגשו למנהיגים, למלכים - שגם הם לא תמיד היו העפרונות הכי מחודדים בקלמר - וגיירו אותם, ואז הודיעו המלכים לנתיניהם שזהו - מהיום והלאה כולם נוצרים. ההמונים לא בדיוק ידעו מה לעשות. אם המלך אמר, אז הוא אמר. הם קיבלו את זה.

ברגע שהשליט הסכים משום מה לשתף פעולה, הוא היה מוציא צו מלכותי שמעתה כולכם נוצרים, בין אם זה מוצא חן בעיניכם ובין אם לא. לא ניתנה להם כל בחירה. לציבור לא ניתנה בכלל זכות דיבור,

הנוצרים מאמינים שה' נתן לעם ישראל את התורה בהר סיני. כך כתוב בספריהם; הם כולם מאמינים בזה. נמצא שהעולם המתורבת כולו מאמין שהתורה ניתנה לנו. כולם מאמינים שמיליוני יהודים עמדו יחד למרגלות ההר.

זוהי נקודה חשובה ביותר, כי אין לה אחריות בטענותיה של אף אחד מאומות העולם. המקרה היחיד בהיסטוריה שנטען כך כלפיו קיים רק אצל האומה היהודית. ולא רק שאנחנו טוענים שכך קרה, אלא זה מפורש שוב ושוב בתורה, במילים מפורשות ובולטות: "פְּנִיִם בְּפָנִים דָּבַר ה' עִמָּכֶם" (דברים ה, ד). סיפור מתן תורה מתואר בתורה פעמיים, באריכות ובפרוטרוט.

איזו עוד אומה שמספרת על כך שמיליוני בניה שמעו את קולו של אלוהיהם? אין ולא היתה טענה כזו בכל מהלך ההיסטוריה, כי כל מי שמבקש לומר דברי שקר וכזב, מקפיד להסתיר אותם. זהו עיקרון חשוב ביותר. אף אומה בעולם לא טענה שעם שלם שמע את קול אלהיו. אף אחד לא אמר כך. הם לא ניסו אפילו לטעון כך, כי הם יודעים שכולם יאמרו להם: "אתם יודעים טוב מאוד שזה לא קרה. אל תנסו לרמות אותנו!"

פייק ניוז!

מה טוענות הדתות האחרות? לא הרבה. הם מבטיחות הבטחות גדולות, ומספרות אודות כל מיני אירועים, אבל לעולם לא תמצאו אצלם אמירה שהקב"ה נגלה לאומה שלמה ודיבר עמה, כי גם לשקרן הגדול ביותר יש גבול מה הוא יכול לטעון.

מוחמד אף פעם לא טען שאלקים נגלה בפני המון גדול של ערבים. לכל היותר הוא טען שהתרחשו מספר ניסים. אבל גם על פי טענותיו, ניסים אלו לא בוצעו בנוכחות המון גדול. הוא טוען שהוא יצא מהאווה שלו שבו אללה דיבר רק אליו. מי היה שם כדי להעיד על כך? אפילו לא אדם אחד! לכן מכנה אותו הרמב"ם "המשוגע שהגיע מהמדבר". הוא יצא מהאווה והודיע: "כך וכך נאמר לי". נו, לך תאמין לו.

הכל שטויות והבלים. אלא שכשטענות אוויליות וחסרות תוכן מגובות בחרב חדה - החרב שהמיסיונר המוסלמי מוכן לעשות בו שימוש - יש לזה השפעה

ציווה עליו לדבר אל העם, הוא אמר: "והן לא יאמינו לי. הם לא כאלה".

אך הקב"ה אמר לו: "הם יאמינו. הם יאמינו לך". והם אכן האמינו לבסוף. מתי? כאשר הקב"ה התגלה אליהם בעצמו, על ידי עשרת המכות, קריעת ים סוף, ולבסוף - המאורע הגדול ביותר בהיסטוריה של אומתנו - מעמד הר סיני.

עם של נביאים

אצל עם ישראל לא היה צורך לא בחרבות ולא במלכים עם נתינים נבערים. כשעם ישראל שמע את קול ה' בהר סיני, הם היו מיליונים! מיליונים! מיליונים שטוענים שהם היו שם! זוהי ההיסטוריה שלנו! לא שאיש אחד סיפר לעוד אחד והם הפיצו את זה הלאה בתור תעמולה בקרב ההמונים. בהר סיני, להבדיל אלף אלפי הבדלות, נכחו לפחות שני מיליון איש.

מי סיפר לנו על כך? מיליוני הורים סיפרו על כך למיליוני ילדיהם. והילדים האמינו להורים, ואז גם הסבא והסבתא סיפרו להם את אותו הסיפור: "וְהוֹדַעְתֶּם לְבְנֵיכֶם וּלְבְנֵי בְנֵיכֶם, יוֹם אֲשֶׁר עָמַדְתָּ לְפָנַי ה' אֱלֹהֶיךָ בְּחַרְבֵּי" (דברים ד, ט-י). הילדים הללו שמעו את העדויות מאבא ואמא ומסבא וסבתא - משני הצדדים, והאמינו להם. הדברים נכנסו לדמם, והם העבירו אותם הלאה, לילדים שלהם.

ולכן אנחנו עדיין כאן. אמנם אנחנו "המְעַט מְכֹל הָעַמִּים" (שם ז, ז), אולם המסורת שלנו נותרה שלמה, ללא פגע. אבות אבותינו עמדו למרגלות הר סיני, ולכן זכותנו לעמוד ולומר את אשר אבותינו סיפרו לנו שאבותיהם סיפרו להם. משה אמת ותורתו אמת! ה' דיבר אלינו ונתן לנו את התורה! והוא עשה זאת לפני מיליוני בני אדם!

ב' - נאמנות במספרים

חוויה משנה-חיים

אכן, אותו יום גדול, אותה חוויה עצומה, פעלה הרבה יותר מאשר לתת לנו את הזכות לטעון שאנחנו נושאים את דגל האמת בעולם; שכל דת אחרת היא מעשי ידי אדם, בעוד שאת הדת שלנו קיבלנו בהר

וגם לא היה להם מה ללמוד. הם לא התאספו יחד כדי ללמוד את עקרונות הדת הנוצרית. היו קבוצות של בני האליטות מהכנסייה עצמה שכן ידעו את חוקי הנצרות, אבל ההמונים לא ידעו כלום, והם קיבלו הכל. מלך רומאי שהחליט להיות נוצרי היה מצהיר בפני נתיניו הנבערים: "מהיום, כולכם נוצרים". בסדר.

זו הסיבה שהנצרות כולה מבוססת על עיקרון ה'אמונה עיוורת', כי אם תשאל שאלות, תגלה שאין תשובות. לכן הם מטיפים על חשיבותה של 'אמונה עיוורת'. הם מכנים את זה 'חנינה'. אנשים לא מבינים מה הכוונה, אני אסביר לכם את זה. 'חנינה' פירושה שאין מושג של תשובה. אין מציאות של זכייה מכח מעשים טובים. על פי הנצרות, גם אדם שיתאמץ בכל כוחו להיות צדיק, גם אם יהיה האדם טוב ורחום, ויעסוק בצדקה וחסד כפי שאף אחד בעולם לא עשה, שום דבר לא יעזור לו, כי הוא נולד פגום. זהו 'גימיק' מובנה שנועד לשווק את הנצרות. נולדת כנשמה אבודה, והדרך היחידה עבורך לזכות ל'ישועה', כלומר לעזרה - הדבר היחיד שיכול לעזור לך הוא אם תחתום איפה שאומרים לך.

"אתה חבר מועדון?"

סיפרתי לכם פעם את הסיפור הבא. פעם הגיע אדם רומאי ל'אותו האיש', וביקש ממנו להתפלל עבור בנו החולה. 'אותו האיש' הגיב: "איננו משליכים את לחמנו אל הכלבים", הוי אומר, איננו מתפללים עבור כלבים. אם לא נמנית על מאמיניו - הוא לא אהב אותך. אולם אז האב אמר: "אבל אדוננו, אנחנו מאמינים בך", וזה היה מספיק. "אה", אמר 'אותו האיש', "אם כך, אני מאציל עליך את הברכה העליונה". ככה, באופן מיידי! לא היה צורך בשום מעשה טוב. ברגע שנרשמת למועדון - אתה בפנים.

אבל היית חייב להצטרף. מי שלא מצטרף, שום דבר לא יעזור לו. גם אם הוא יהיה הצדיק הגדול ביותר בעולם, אפילו אברהם אבינו להבדיל, שום דבר לא יעזור לו. הנוצרים טוענים שאברהם אבינו היה בגיהנם במשך מאות שנים. הוא ישב והמתין עד שאותו האיש יציל אותו משם.

להבדיל, אצלנו, אצל עם ישראל, מפנים עורף להמצאות מעשה-אדם אודות 'אמונה עיוורת'. משה רבינו מעולם לא דרש ממישהו שיאמין בו. כשהקב"ה

השפעה ברת קיימא

בזכות אותו יום, תמיד יהיה עם ישראל נאמן לה' ולתורתו. "כי לא תִשְׁכַּח מִפִּי זִכְרוֹנוֹ" (דברים לא, כא). צאו לרחובות בורו פארק, פלאטבוש, וויליאמסבורג, וכל השכונות של שומרי התורה, ותראו! יהודים לומדים תורה כפי שעשו בבבל, כפי שעשו בישיבות האדירות של ארץ ישראל! כולם לומדים את אותה התורה שניתנה בסיני. זוהי תוצאה של אותו יום גדול. במעמד הר סיני, זרע ישראל התרומם והתנשא בנאמנותם, לנצח נצחים.

כמובן שיתכן ויהיו יחידים שיאבדו. אם מישהו מחפש ליפול ח"ו, אם הוא מבקש לרדת מאותה רוממות נפלאה שהשגנו באותו יום גדול, אזי הכל אפשרי - לכל אדם תמיד ניתנה בחירה, ולכן תמיד יכולים להיות יחידים חלשים שיסורו מהדרך. אולם בזכות מעמד הר סיני, עם ה' ימשיך תמיד להתקיים ויהי מה. קולו המתוק והנורא של השי"ת הפך אותנו למאמינים בני מאמינים, לנצח נצחים. מה שחווינו באותו יום גדול ונורא היה חסר תקדים, וזה עשה עלינו רושם כל כך כביר, עד שאיננו מסוגלים לסטות מנאמנות זו לעולם.

כך כותב הרמב"ם (באגרת תימן): "יש לדעת שכל מי שנטה מדרך הדת הנתונה במעמד ההוא, שאינו מזרע האנשים ההם". הרמב"ם אומר לנו שלמעמד הר סיני היתה השפעה כל כך גדולה על עם ישראל, שהוא הפך אותם לנצחיים בנאמנותם. החוויה היתה כל כך עוצמתית, שהוא הפך לחלק מה'גנים' שלהם, וילדיהם קיבלו את הנאמנות הזו בירושה. ולכן מי שנוטה מדרך התורה, אות היא שאבותיו לא עמדו בהר סיני. כי אותו יום, אותו מעמד, רומם אותנו רוממות נצחית. מעתה, בלתי אפשרי עבורנו לוותר על נאמנותנו. כעת אנחנו עם ה', ואיננו מעוניינים בשום דבר אחר.

כשהרמב"ן ניצח את המלך

למה שנהיה מעוניינים? אומה ששמעה את קול ה', מיליוני אנשים שעמדו יחד וראו בעיניהם את נתינת התורה - מדוע שנחליף את ה'מעמד הר סיני' שלנו בעד חלומות נבובים של דוברי כזב? היש לך טיפשות גדולה מזו?

סיני. זה נכון שמעמד הר סיני פעל את זה, אבל הוא עשה הרבה מעבר לכך.

הבה ונשמע את הדברים שאמר משה רבינו בשם הקב"ה, בתארו את תכליתו של אותו יום גדול: "לְבַעֲבוֹר נְסוֹת אֶתְכֶם בְּאֵלֵי הָאֱלֹקִים" (שמות כ, יז). 'נסות' פירושו לרומם - מלשון 'נשא', נס - לנשא ולרומם.

בהר סיני התרוממנו מעל כל העמים. כך אמר השי"ת אודות מתן תורה: "וְהָיִיתֶם לִי סֻגְלָה מְכֹל הָעַמִּים" (שם יט, ה). "אני עומד כעת לעשות משהו", כך אמר ה', "שישנה את הטבע שלכם. אם תעמדו על הר סיני ותאמרו, 'נעשה ונשמע! ריבוננו של עולם, אנחנו מקבלים אותך לעולמי עד', או אז אהפוך אתכם לעם סגולה, לאנשים מיוחדים ומרוממים".

מעבר לתואר

עלינו להבין ש'עם סגולה' אין פירושו רק: "אני נותן לכם כעת 'סמיכה'; אתם תקבלו תעודה שאותה תוכלו לתלות על הקיר, המאשרת שזכיתם בתואר כבוד". לא ולא; זה הרבה מעבר לכך. 'סגולה' פירושו שהאישיות שלנו תשנה צורה לחלוטין, שנהפוך ל'בריה חדשה', לבני אדם שונים לחלוטין ממה שהיינו קודם לכן. "וְאִתָּם תִּהְיֶה לִי מִמְלַכַת כְּהִנִּים וְגוֹי קְדוֹשׁ" (שם פסוק ו).

מה הפירוש להפוך ל'בריה חדשה', לסוג אחר של בני אדם? כלולים בזה דברים רבים. אין לי ספק שהנשמות שלנו השתנו בכך ששמעו את קולו של הקב"ה. בוודאי היתה קדושה מסוימת ששינתה את הטבע שלנו ורוממה אותנו מכל אדם אחר. היתה זו חוויה כל כך גדולה, ששינתה אותנו בכל כך הרבה דרכים, שאותן לא אוכל להסביר, מהסיבה שגם אני לא מבין אותן.

אבל אני רוצה לדבר כעת על משהו שאנחנו כן יכולים להבין - על שינוי שחל בנאמנותנו לה'. ה'נסות אֶתְכֶם' פירושו שאותו יום גדול של מעמד הר סיני, רומם אותנו בנאמנותנו. המחזה הגדול של מתן תורה עשה עלינו רושם כל כך כביר, שהוא רומם אותנו לדרגה כזו של נאמנות, דרגה שממנה לא ניפול אף פעם.

לדרכים שבהן מנסים היצר הרע ואומות העולם לנסות ולפתות אותנו. בכל דור ודור ובכל יום ויום, צצים ועולים נסיונות חדשים המנסים להניא אותנו מאמונתנו.

גן עדן וגיהנם

כך כותב הרמב"ם באגרת תימן. הוא מצטט פסוק משיר השירים (ז, א), ומסביר ששלמה המלך מתאר לנו כיצד "האמונות והסברות שרוצים להמשיכה אליהם ולהחזירה לאמונתם" - הגויים מנסים לפתות את האומה הישראלית להצטרף אליהם. הרמב"ם מדמה זאת ל"אנשי הבליעל השטופים בזימה והמפתים הנשים שהן בנות חיל להשיג מהן תאוותם המכוערת". הם מנסים לפתות את ה'אשה', את עם ישראל, לנטוש את בעלה, את הקב"ה, ולבוא אליהם, אל העבודה זרה ואל האידיאולוגיות שלהם.

וכך אומרים בני הדתות הללו לעם ישראל: "שׁוֹבֵי שׁוֹבֵי הַשׁוֹלְמִית" - 'שולמית' כאן הוא כינוי לעם המושלם, "השלמה החסידה", ואומות העולם אומרות לנו: "שובי, בואי, הפני עורף ובואי הצטרפי אלינו. לנו יש את כל הטוב בעולם".

"שׁוֹבֵי שׁוֹבֵי וְנִחְזֶה בְךָ" - "בואי, אנחנו נראה לך הכל. נראה לך דברים טובים. את תהיה בגן עדן יחד עם 'אותו האיש'". אלא שהם לא יודעים שהוא נמצא כעת בגיהנם. אגב, אם תפגשו נוצרי שינסה לשכנע אתכם, תוכלו לספר איפה נמצא אותו האיש.

המחנה הגדול

ומה עונה השולמית לאלה שמנסים לפתותה? "מה תִּחְזוּ בַשׁוֹלְמִית כְּמַחֲלַת הַמִּחְנֵי" - מה אתם כבר יכולים להראות לנו? האם תוכלו להראות לנו משהו דומה למה שכבר חזינו בעינינו? האם תוכלו לתת לנו "כְּמַחֲלַת הַמִּחְנֵי"? אלו הן מילים חשובות ביותר כאן. 'מחול' פירושו ריקוד במעגל, וכלשון הרמב"ם, "שמחת מעמד הר סיני". האם תוכלו לתת לנו את ריקוד-המחול שהיה לנו במחנה, בהר סיני? "האם תוכלו להראות לנו משהו מעין זה?" כך אנחנו משיבים לאומות העולם. "משהו מעין אותה התכנסות אדירה שהיתה לנו כאשר חנינו מסביב להר סיני?"

אומות העולם מביטות בנו ומנסות לגמול אותנו ממעמד הר סיני שבו קיבלנו את התורה. הן משקיעות

זה מה שהרמב"ן אמר למלך ספרד. כבר ידועה ומתועדת פגישתו של הרמב"ן עם מלך ספרד, שביקש להכריח את הרמב"ן להודות באמיתותה של הדת הנוצרית. הרמב"ן היה נתון במצב לא פשוט. הוא עמד בפני קבל גדול, והוא היה חייב לענות תשובה למלך. המלך אמר: "אתה מוכרח לקבל את הנצרות!"

ומה אמר הרמב"ן? "אני מוכן לקבל, אבל בתנאי אחד. התורה ניתנה לנו בנוכחותה של אומה שלמה. בזה גם אתם מודים. אם יבוא שוב הקב"ה וידבר אל אומה שלמה, ויאמר לנו שהוא נטש את תורתו, אזי אני מוכן לקבל את הדברים".

והמלך לא ענה. לא היה לו מה לענות. הרמב"ן ניצח בעימות. וכעת היה עליו לעזוב את המדינה. ככה זה היה באותם ימים - אם ניצחת את המלך בעימות, היית חייב לעזוב את המדינה.

אלו ואלו

אז היהודי הנאמן עוזב את המדינה. הוא מוותר על הכל - על הפרנסה, על החיים, על מדינתו - והכל בזכות אותו יום גדול שבו עמדנו למרגלות הר סיני. אבותינו חיו בגטאות באירופה. הם סבלו שם מהצקות, רדיפות ויריקות. הם היו יכולים לצאת מהגטו ולומר: "בסדר, אנחנו נכנעים!" זה כל מה שהנוצרים ביקשו. "בואו, היכנעו לנו, קבלו את הדת שלנו". אבל מי יוכל להיות כל כך טיפש וקצר-ראיה?

מעמד הר סיני פירושו לא רק להתעלם מכל הדתות שהומצאו על ידי בני אדם. היום כבר לא צריכים להיות חכמים גדולים וגם לא נדרשת נאמנות לה' כל כך גדולה כדי לדחות את הדתות האחרות. כל כך קל לראות שאין בהן דבר. בנצרות כיום יש מאתיים חמישים וששה זרמים, וכולם נלחמים זה בזה, כל אחד מכנה את השני 'שקרן'. ואנחנו מאמינים לכולם. המוסלמים והנוצרים נלחמים זה בזה. הם שחטו זה את זה בשדה הקרב, וכל אחד האשים את השני בשקרם וכזבים. ואנחנו מסכימים עם שניהם. שניהם זייפנים.

אולם בימינו יש נוכלים אחרים שמנסים להחליש את נאמנותנו ולהרחיק אותנו ממנה. תמיד יהיו נסיונות, אידיאולוגיות חדשות ושיטות עדכניות - סוציאליזם ואבולוציה, הומניזם וליברליזם - אין סוף

ג' - כוחנו במספרינו

קדושה גוררת קדושה

כעת אנחנו מגיעים לנושא חדש, שהוא אחד הלימודים שלמדנו ממה שאירע בהר סיני. זהו נושא שיהודים רבים, כולל יהודים חשובים, אינם מעריכים דיו, והוא הנושא של הכוח הטמון במספרים.

הגמרא (ברכות לט, א) אומרת ש"כל בי עשרה שכינתא שריא" - בכל פעם שעשרה יהודים כשרים מתכנסים יחד - לא בשביל לספר בדיחות, אלא בשביל להתפלל או ללמוד תורה - השכינה נמצאת עמם. כמוכן שיהודי אחד שיושב לבדו גם הוא קדוש, אבל כשבאים לבית הכנסת ויש מנין, או אם מפעם לפעם מקיימים מנין פרטי בבית, עלינו לדעת שיש כאן משהו מיוחד במינו. צריך להתנהג בדרך ארץ ובכבוד, כי השכינה הקדושה נמצאת כאן.

והשאלה היא: למה? מדוע זה כך? והתשובה היא, שכל יהודי הוא קדוש, ולכן כשעשרה קדושים באים יחד, יש השראת השכינה גדולה יותר. זהו נושא שצריך לעבוד עליו ולתרגל אותו. זוהי שלמות הדעת שאותה צריכים אנו להפוך לחלק מצורת החשיבה שלנו: להרגיש שהשכינה נמצאת במקום שבו יהודים שומרי תורה מתאספים יחד.

קדושה בניו יורק

לכן, כשאני עובר בבורו פארק, כשאני נוסע ברחובות ורואה בכל מקום יהודים שומרי תורה, נשים שומרות תורה, בנים ובנות שומרי תורה, אני תמיד נוהג להעיר: "השכינה נמצאת בבורו פארק". כך גם כשאני עובר בשכונת ווילאמסבורג ורואה יהודים שומרי תורה בכל מקום, אני אומר: "ברוך ה'! השכינה שורה בישראל!" אני לא אומר את זה רק כדי להעיר הערה. זהו ביטוי של אמונה, שהשכינה שורה במקום בו יהודים שומרי תורה מתאספים יחד.

זהו שאמר משה רבינו: "שׁוֹבָה ה' רַבְבוֹת אֲלֵפֵי יִשְׂרָאֵל" (במדבר י, לו), ואומרת הגמרא (יבמות סד, א) ש"מלמד שאין השכינה שורה על פחות משני אלפים ושני רבבות מישראל".

22,000 אלף יהודים - זו כבר השראת השכינה מסוג אחר לגמרי! כשיש עשרה יהודים - השכינה שורה. אחד עשר - עוד יותר טוב. אבל עשרים ושנים

את הכוחות שלהם לנסות לגרום לנו לנטוש את ההתחייבות שבה התחייבנו לה' בהר סיני. אבל זה בלתי אפשרי, כי לנו כבר יש את הדבר האמיתי. מה עוד יכול להשתוות למה שחווינו באותו יום גדול?

זו הסיבה שהרמב"ם מזכיר באגרתו לבני תימן, שעמדו בפני שמד רוחני, ומעודד אותם לזכור תמיד את אותו יום גדול. הוא קורא להם לעבוד על העיקר הגדול הזה של תורתנו הקדושה, עיקר שמהווה את אחת הצורות הגדולות ביותר לעודד את עצמנו, בכל הדורות ובכל הזמנים. ומהו? "וראוי לכם אחינו, שתגדלו בניכם על המעמד ההוא הגדול, ותספרו בתוך קהל ועדה גדולתו והדורו, שהוא עמוד שהאמונה סובבת עליו, והטענה המביאה לידי אמת. וגדלו המעמד ההוא על כל גדולה".

לא רק בשבוע של פרשת יתרו, כשמעמד הר סיני מוזכר בפרשה. לא רק בשבועות. "זכרו מעמד הר סיני, שצונו הקדוש ברוך הוא לזכרו תמיד, וגם הזהירנו מלשכוח אותו, וצונו ללמד אותו לבנינו כדי שיגדלו על תלמודו" - בנינו צריכים לגדול כשהמחשבות של הר סיני נמצאות בדעתם, משום שזהו מקור אמונתנו ונאמנותנו.

פריחת עולם התורה

וזו הסיבה שעברו כבר שנים רבות מאז כתב הרמב"ם את אגרתו, ולימוד התורה ממשיך לפרוח ולשגשג - לא פחות מאשר בימי הרמב"ם. ספריות שלמות של חיבורים תורניים חוברו מאז הרמב"ם, וקהילות שלמות של יהודים מאמינים, בכל רחבי העולם, ממשיכים לדבר על מתן תורה.

יהודים צעירים לומדים תורה בכל מקום. עם ישראל פורץ קדימה בכל מקומות מושבותיהם. יהודים שומרי תורה ומצוות מקימים מוסדות תורה בכל מקום. רק באמריקה לבד יש כיום מאות מאות ישיבות קטנות ו'מתיבתות'! בתי ספר של 'בית יעקב', 'בית רחל' - הם נמצאים בכל מקום. ילדים שומרי תורה, משפחות של שומרי תורה - בכל מקום.

אנחנו זוכים לראות בעינינו כיצד אותו מעמד אדיר שהתרחש במדבר לפני שלושת אלפים שנה - כאשר עם ישראל כולו, מיליוני אנשים, נשים וטף, שמעו את דבר ה' - ממשיך וימשיך הלאה לעד. נאמנותו של עם ישראל למעמד הנורא ההוא ימשיך לנצח נצחים.

ומתרומם! 22,000 יהודים שומרי תורה - כולם יחד! יש בזה עידוד עצום, חיזוק עצום. המספר האדיר הזה מדליק את אש ההתלהבות בליבו של כל אחד ואחד, שזוכה להתחזק מכוחם של המספרים.

אגודה של עוצמה

כאשר התקיים מעמד סיום הש"ס על ידי תנועת 'אגודת ישראל באמריקה', נכחו שם עשרים אלף יהודים! עשרים אלף! זה 'הוציא את העיניים' לעיתון ה'ניו יורק טיימס'. כל כך הרבה יהודים! זה הכאיב להם מאוד! מצויין! אבל הרבה יותר חשוב ממה שזה עשה לגויים, זה מה שזה עשה למי שהשתתף במעמד. מזה באמת היו צריכים לדאוג שם ב'ניו יורק טיימס'! כי כל היהודים שנכחו שם, התחזקו חיזוק גדול! הם קיבלו הרבה יותר כח ממה שהיה להם קודם לכן, עד כדי כך שזה הביא להשראת השכינה.

כשהאדמו"ר מבעלזא עשה חתונה, היתה זו חתונה אדירה, אירוע מלכותי - יותר מאירוע מלכותי. יהודים יראים ושלמים, חבושים בשטריימל'ך, רוקדים יחד ושרים שירי קודש. כל מי שנכח בחתונה, יצא משם עם חיזוק חדש, עם נאמנות חדשה לקב"ה. כל אחד ואחד יצא משם עם יראת שמים גדולה יותר.

כעת אנחנו מבינים שבזמן מתן תורה היה צורך ב-600,000 יהודים, ולא רק מצד הקדושה. קדושה היא דבר טוב מאוד, אבל היה דבר נוסף שהיה חשוב ביותר. מספרם העצום של היהודים נדרש כדי ליצור רוח של התלהבות שילהיב כל יחיד ויחיד מישראל. ההשפעה שהיתה למספרם הרב של היהודים על כל יחיד ויחיד, היתה כל כך עצומה, כי "נעשה ונשמע אמרו כאחד" - הם אמרו את זה יחד! כולם יחד קיבלו על עצמם את אותה הקבלה, באותה ההתמסרות והדבקות.

ההשפעה הגדולה ביותר

עוצמתה של החוויה היתה בכך, שכל יהודי ראה מספר עצום של יהודים שמקבל את התורה, והדבר יצר רושם אדיר אצל כל אחד ואחד מהם. כל אחד הבין שהוא לא לבד. "איש את רעהו יעזרו ולא אחיו לאמר חֲזַק" (ישעיה מא, ו). גם אם אחי אינו אומר מילה - עצם נוכחותו מחזקת אותי. כשאני רואה מישהו שעובד את ה', זה מעודד ומחזק אותי. "אנחנו כל כך הרבה יהודים שעומדים כאן ומקבלים יחד את

אלף? משהו קורה, והשראת השכינה שחלה שם היא שונה לחלוטין. יש כל כך הרבה קדושה, ולכן השראת השכינה היא גדולה כל כך. זוהי מציאות ממשית, וגם אם איננו רואים אותה, עלינו לדעת שהמציאות הזו היא אמיתית יותר מהאנשים שנוכחים שם. יש פה השראת השכינה מיוחדת במינה!

מעבר לקדושה

הרמח"ל בספרו דרך ה' מלמד אותנו שזה מה שהתרחש בהר סיני. הפסוק אומר: "וַיַּחַן שָׁם יִשְׂרָאֵל נֶגְדַת הָהָר" (יט, ב). מדוע כתוב "ויחן", בלשון יחיד? מסבירה הגמרא שזה משום שבני ישראל עמדו בהר סיני "כאיש אחד בלב אחד" - עם תכלית אחת: להפוך לעם ה'. או וזה! כאשר שש מאות אלף יהודים מתכנסים יחד במקום אחד, עם שאיפה אחת, אזי אומר הקב"ה: "כעת אני יכול לרדת על הר סיני, כי 600,000 יהודים פירושו יותר קדושה!" "וַיַּחַן שָׁם יִשְׂרָאֵל נֶגְדַת הָהָר" הביא ל"וַיַּרְדֵּ ה' עַל הַר סִינַי" (שם פסוק כ).

אלא שעלינו להבין - מה העניין הזה של המספרים? מדוע מספר רב יותר של יהודים גורם לקדושה גדולה יותר? התשובה היא, שמספרים פירושים כח - כח של אמונה ושכנוע פנימי, כח של התמסרות ונאמנות. כשאדם מוקף באנשים עם רוח דומה לשלו, הדבר מקנה לו בטחון שאי אפשר למדוד אותו במילים.

גם כשעשרה יהודים באים יחד - זה כבר משהו. כשעשרה יהודים שומרי תורה מתקבצים יחד כדי להתפלל, ללמוד, או לספר סיפורי צדיקים, כל צורה של עבודת ה', כל אחד מהעשרה רואה את תשעת האחרים, וזה מחזק את כח האמונה והשכנוע הפנימי שלו. מספרם הגדול של היהודים מוסיף, במידה מסוימת, להתלהבות ולעוצמה הרוחנית של האדם. וזה מה שמביא להשראת השכינה! הקב"ה אומר: "הואיל ויש בקרבך רוח של התלהבות והתחזקות, אתה מתרגש ממני, אז אני אתן לך רוח עוד יותר חזקה עמוקה". והשכינה שורה על אותם עשרה יהודים, שזכו כעת להתרומם ולהתחזק איש מרעהו.

ומה אם יש עוד יותר יהודים? מה קורה אם 22,000 יהודים מתכנסים יחד לעבודת ה'? או וזה! זה כבר משהו שונה לחלוטין, כי כל אחד ואחד מאותם 22,000 רואה כל כך הרבה יהודים נוספים, וכל אחד מתחזק

הושענא רבה. המקום היה עמוס עד להתפקע, וההושענות נמשכו כארבע שעות! לחוויה זו היתה השפעה עצומה עלי. ציבור כל כך גדול העומד יחד ועובד את בוראו! המעמד הזה הותיר רושם כביר על כל מי שנכח שם.

אל לנו להיות פילוסופים שרק לומדים ספרים. לראות את היהודים הללו במשך שעות על גבי שעות, זה לבד משפיע על האדם בצורה עמוקה ביותר. היה זה מעמד של קידוש ה' אדיר, ושאבתי ממנו עידוד עצום. רק לראות - בלי שום סברות, בלי שום היגיון והסברים. רק לראות מספר כל כך גדול של יהודים שעובדים את ה' כאיש אחד. זה השפיע עלי בצורה אדירה.

אסור לנו להתעלם מהעיקרון הזה. עלינו לדעת שבכל פעם שאנחנו נמצאים במקום שבו רואים מספר גדול של יהודים, כשנשוב משם, לא נהיה אותם בני אדם כפי שהיינו.

לכן חשוב כל כך שלא נחמיץ את ההזדמנויות שניתנות לנו. לא צריך להמתין לחתונה בבעלזא, לסיום הש"ס או להושענא רבה. הדבר הטוב והמועיל ביותר הוא להתגורר בין יהודים מאמינים! במקומות שבהם קיימת הצפיפות הגדולה ביותר של יהודים שומרי תורה.

משאית החיזוק

רחוב יהודי, המלא בילדים וילדות המשחקים ברחוב, זו הצהרה גדולה. כולם מצהירים שהם יהודים נאמנים ושהאמת לצידם. כובעים שחורים, כיפות, פאות. ילדים עם ציציות בחוץ! כמה שיותר כובעים שחורים, כמה שיותר ילדים יהודיים חבושים בכיפות, כמה שיותר אמהות יהודיות שדוחפות עגלות עם שני ילדים בפנים ועוד חמישה שמהלכים לצידה - כך אנחנו נעשים חזקים יותר.

אחד הכתבים של עיתון ה'ניו יורק טיימס' הגיע פעם לברוקלין, וציין את הכמות הגדולה של עגלות התינוק שהוא ראה פה. זה עשה עליו רושם גדול; כאב לו לראות את זה. במנהטן אין עגלות ילדים. המוצר הזה לא קיים שם.

אז כשאנחנו הולכים ברחוב ורואים משאית גדולה, אורכה כמעט כאורכו של רחוב, שעליו כתוב באותיות

התורה"; זה נכנס להם לדם ושינה אותם מכף רגל ועד ראש. זה שינה את הטבע שלהם, את הנשמות שלהם, את ה'גנים' שלהם - לנצח.

כעת הם היו כל כך משוכנעים, כל כך מלאי התלהבות, שהקב"ה ראה זאת וגילה את עצמו אליהם. זה מה שהביא ל"וַיִּדְבֶּר אֱלֹקִים אֶת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה לְאָמֹר". ה' התחיל לדבר עמם - רק משום שהם היו 600,000 איש!

נראה לי שזו הסיבה שהאבות לא זכו לקבל את התורה. מתן תורה זה משהו שגם האבות הקדושים לא זכו לו. מדוע באמת? מדוע לא ניתנה התורה להם ולמשפחותיהם? ולמה לא לשבעים נפש? הם היו כבר משפחה מספיק גדולה, ומדוע אם כן לא היה להם מעמד הר סיני?

התשובה היא - אחת התשובות - שעם כל עוצם מדרגת שלמותם של האבות הקדושים, הם לא היו המון גדול. אילו ניתנה להם התורה, כמשפחה קטנה, הרושם היה נחלש. לכן המתין הקב"ה עד שהיהודים יהיו אומה גדולה, ורק אז הוא זימן את המעמד הגדול של מתן תורה, כי אז, כאשר אומה גדולה זו קיבלה יחד את התורה, המעמד הותיר בהם רושם בל ימחה.

מספרים הם הכל

פירושו של דבר הוא, שמספרים הם הכל! כמות! ככל שגדלה כמות היהודי, אזי לא רק שהקדושה גדלה, אלא שהאמונה מתחזקת! זוהי ההצלחה הגדולה הקיימת בריבוי היהודים המאמינים.

זוהי נקודה חשובה ביותר עבורנו. כשם שקיבלנו את התורה בהמון עם, במספרים גדולים, כך היא הדרך להמשיך לקבל את התורה ולהנות מפירותיו של מעמד הר סיני. כמה חשוב להימצא תמיד יחד עם יהודים רבים. כשיש אתך עוד יהודים, זה נותן לך כל כך הרבה נאמנות, כל הרבה יציבות, כל הרבה כח וחיזוק.

ככל שמספרם של היהודים שמפגינים את נאמנותם לה' ולתורתו גדל, כך קל לך יותר להתחזק ולחזק את עצמך באמונתך.

הושענא רבה בסאטמר

זכורני שפעם הלכתי לראות את כ"ק האדמו"ר הזקן מסאטמר זצ"ל [א.ה. בעל ה'זיואל משה'], ביום

שאלה:

כיצד יוכל האדם ללמוד את עצמו לאהוב יהודים באמת?

תשובה:

זו שאלה לא פשוטה. אבל המשימה הראשונה היא לבחור יהודי אחד, וללמוד לאהוב אותו.

בחר לך מישהו שלא יהווה אתגר מדי גדול עבורך, מישהו שיהיה קל לאהוב אותו - יהודי נאה ונחמד, נקי ומנומס ונעים הליכות. ואז תתחיל לאהוב אותו.

אל תגיב כמו בעל חיים. גם בעל חיים מגיב בנעימות למישהו שנחמד אליו. צריך לעבוד על לאהוב אותו בגלל שהוא יהודי, לא בגלל שהוא מתנהג אלי יפה או בגלל המראה הטוב שלו. אמור לעצמך: "הבט ביהודי היפה הזה, בנם של אברהם, יצחק ויעקב. הוא חלק מהאומה הקדושה". וכך, לאט לאט, יתחיל להיכנס לך לראש שאתה אוהב אותו בגלל שזו מצוה מן התורה של "וְאֶהְבֶּתָּ לְרֵעֶךָ כְּמוֹךָ". לאחר זמן מה, תתחיל להרגיש כלפיו אהבה, ואז, לאחר שאתה אוהב יהודי אחד, תוכל להתקדם הלאה ולאהוב שני יהודים. לאחר זמן מה זה יתחיל להתפשט.

דרך אגב, העצה הזו אינה שלי. שמעתי אותה לפני כחמישים שנה מאדם גדול, שגילה לי את הדרך הזו לעבוד על אהבת ישראל. ככה התחלתי לאהוב יהודים. לבחור אדם אחד, ולעבוד עליו.

כך עבדו חז"ל. כל מי שבא עמם במגע, הם כינו אותו 'בני' או 'בתי', כדי להרגיל את עצמם לאהוב את האדם הזה כפי שהם אוהבים את בנם או בתם.

וזו אחת המעלות הנפלאות בלהיות הורה. בליבו של כל הורה יש מעיין של אהבה שפורץ החוצה כלפי ילדיו. ישנם אנשים רבים שמעולם לא אהבו איש עד שנולדו להם ילדים. רק אז הם החלו לחוש חיבה עמוקה כלפי אדם אחר. ברגע שאוהבים את הילדים, אז לפעמים הם מביאים חברים הביתה. הבן הקטן מביא הביתה חברים, אז הנה לך הזדמנות לחשוב: "גם הם אוהבים אצל הוריהם", והחיבה יכולה להתפשט לאחרים.

זו דרך ללמוד איך לאהוב יהודים.

ענק: 'חלב ישראל' - זה מחזק אותנו. כל כך הרבה חלב וגבינה! מי צריך את כל זה? זה בגלל שיש כל כך הרבה יהודים שומרי תורה שאוכלים חלב ישראל! כל כך הרבה! כן ירבו!

כשמסתיימים הלימודים בתלמודי התורה ובבתי הספר בימי ששי, מתחילים לראות את ה'הסעות' - האוטובוסים המיועדים להסעת ילדי ישראל לבתיהם. עשרים אוטובוסים מהחידר הזה, עוד עשרים מהחידר ההוא. העיר כולה מלאה בבנים ובנות יהודיים שנוסעים הביתה. ברוך ה'! כן ירבו!

אתם מבינים את משמעות הדבר? זה חיזוק עצום! אולי לא תודו בכך. אתם פילוסופים, חכמים; אתם רוצים ללמוד כוזרי או אולי חובות הלבבות. בסדר. אבל הענין הזה חשוב יותר מכל דבר אחר. המספרים, המספרים הגדולים, של יהודים שמתקבצים יחד לעבודת ה', זה מה שמחזק אותנו, ולזה אנחנו זקוקים לעד. ככה הפכנו לעם ה' בהר סיני, וכך נמשיך להיות עם ה' לנצח נצחים!

שבת שלום ומבורך!**בואו נהיה מעשיים****להמשיך ולגדול מהר סיני**

מעמד הר סיני, שבו עמד עם ישראל כולו ושמע את קולו של ה', היה מאורע אדיר מאין כמותו, שממשיך להדהד בכל הדורות. זה מה שיצר ועיצב אותנו כאומה.

השבוע נקדיש בלי נדר דקה אחת ביום כדי לנצל את היום הגדול והנורא ההוא. נקדיש חצי דקה כדי לחשוב על המעמד הגדול שבו עם ישראל התאסף יחד, כאיש אחד בלב אחד, בחוויה שהפכה אותנו למאמינים בני מאמינים לנצח נצחים. ואז נחפש הזדמנות נוספת במשך היום, שבה אנחנו נמצאים יחד עם יהודים שומרי תורה נוספים - בבית הכנסת, בכולל, בצרכניה, או אפילו ברחוב הומה אדם - ונקדיש חצי דקה להתבוננות בקדושה המהותית הקיימת במעמד זה, שבו ציבור גדול של יהודים מאמינים מתכנסים יחד, ובחיזוק שכולם מקבלים במעמד הזה, בפרט למי שחושב על כך.